

Θέλει και δόση τύχης... ένα καλό βιβλίο

ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ: Ποτέ δεν σταματώ κάτι αν δεν είμαι πετυχημένος

Γεννήθηκε στο χωριό Ακρούντα της Λεμεσού, μεγαλώνοντας βρέθηκε στον Καναδά και μετά στην Ελλάδα. Έμαθε στη ζωή του ποτέ να μη σταματά κάτι αν δεν είναι πετυχημένος, διότι το κάθε τέλος έχει μια αρχή και άλλαξε πολλές φορές τρόπο ζωής αφού πέτυχε. Έτσι δημιούργησε ο Γιώργος Παπαδόπουλος πριν από 35 χρόνια τις εκδόσεις Διόπτρα χαράσσοντας τον δικό του δρόμο, βάζοντας στη ζωή μας βιβλία υγιεινής διατροφής και πνευματικής αναζήτησης, βιβλία με θέα τη ζωή.

- Ποια μυρωδιά από την παιδική ηλικία δεν έσβησε ποτέ; Γεννήθηκα το 1941 στο χωριό Ακρούντα της Λεμεσού. Στο νου μου έρχονται εκείνες οι ανάμεικτες μυρωδιές του στάβλου με τους ανθούς των λεμονιών, πορτοκαλιών δίπλα από το σπίτι μας.

- Πώς βρήκατε τον δρόμο σας; Οι καταστάσεις εκείνη την εποχή ήταν δύσκολες, είχα την ευτυχία να έχω έναν πατέρα μορφωμένο και αυτό με βοήθησε να πάω να σπουδάσω στη Λεμεσό. Το πρώτο πήγαινα σχολείο, το απόγευμα στα χωράφια για να βοηθήσω τους γονείς μου στα ζώα. Αυτή η ζωή με έμαθε να αγωνίζομαι. Έχω ένα χαρακτηριστικό, ποτέ δεν σταματώ κάτι αν δεν είμαι πετυχημένος και άλλαξα πολλές φορές τρόπο ζωής αφού πέτυχα.

- Πώς μετατρέπετε την αποτυχία σε επιτυχία; Αργότερα έμαθα ότι το κάθε τέλος έχει μια αρχή. Νωρίτερα το εφάρμοζα χωρίς να το καταλαβαίνω.

- Η επαφή με τα βιβλία ήταν από την παιδική ηλικία; Δεν μπορώ να πω ναι, απλώς η ζωή με οδή-

«Ένα καλό βιβλίο για μένα είναι χρήσιμο, προσφέρει, μπορεί να κάνει τον αναγνώστη να δει κάποια πράγματα και από μια διαφορετική όψη, όχι μόνο τη δική του»

γούσε σε κάτι που το βιβλίο συμπεριλαμβανόταν. Μετά το Γυμνάσιο και τη Σχολή Ηλεκτρονικών που τέλειωσα στην Αθήνα, όταν βρέθηκα στον Καναδά άκουσα ότι χρειαζόνταν καθηγητές τεχνικών μαθημάτων, παράτησα στη δουλειά μου, πήγα στο κολέγιο σπούδασα και διορίστηκα καθηγητής.

- Από την Ακρούντα πώς βρεθήκατε στον Καναδά; Τελείωσα τη Ραδιοτεχνική Σχολή των Αθηνών γύρισα στην Κύπρο, με μεγάλη δυσκολία διορίστηκα στη CYTA με χαμηλό μισθό, κάποια στιγμή απηύδωσα και έφυγα για τον Καναδά όπου έμεινα μέχρι το 1974 που πήγα στην Αθήνα όπου είχα κάνει εγγραφή στο Πανεπιστήμιο Νομικής.

- Το πραξικόπημα και η εισβολή πού σας βρήκε; Το πραξικόπημα με βρήκε στην Ελλάδα και μαζί με πολλούς Κύπριους περιμέναμε να κατέβουμε στην Κύπρο. Ήλθαμε 18 Ιουλίου. Το πρώτο της εισβολής πήγα να καταταγώ, μου είπαν ότι δεν ήμουν στους καταλόγους και δεν καταλάβαιναν γιατί ήλθα από τον Καναδά για να πολεμήσω. Φεύγοντας βρήκα τον Ανδρέα Αγγελόπουλο στον δρόμο, με πήρε και κατατάχτηκα στον λόχο των αγωνιστών. Δεν μου δόθηκε η ευκαιρία να πολεμήσω. Έμεινα Κύπρου μέχρι τον Σεπτέμβριο και έφυγα για Καναδά μέχρι τέλος του χρόνου που εγκαταστάθηκα στην Αθήνα.

- Πώς ασχολήθηκετε με τις εκδόσεις; Ήμουν δικηγόρος και ο λόγος που ασχολήθηκα με τις εκδόσεις ήταν ως ένα πείσμα στην πρώτη μου αποτυχία με την έκδοση ενός βιβλίου που έγραψε ένας συνταγματάρχης που πολέμησε στην Κορέα και από διάθεση να κυκλοφορήσουν στην Ελλάδα κάποια καινούργια πράγματα. Το 1985 ασχολήθηκα επαγγελματικά με τις εκδόσεις διότι διαπίστωσα ότι από το '78 - '85 που ασκούσα δικηγορία, δεν μου ταίριαζε. Από τότε άρχισε η Διόπτρα να βγάζει

«Ποτέ δεν είχα σκεφτεί να γράψω»

- Εσείς γράφετε; Σημειώσεις έχω πολλές, αλλά ποτέ δεν είχα σκεφτεί να γράψω ένα βιβλίο. Μετά από πολλές πιέσεις, ακούγοντας στην Κύπρο να μιλούν για τους καλαμαράδες που μας κατέστρεψαν και στην Ελλάδα τι έκαναν οι Κύπριοι για μας, σκέφτηκα να γράψω ένα βιβλίο για την προσφορά των Κυπρίων

στους αγώνες του έθνους, σε μορφή μυθιστορήματος. Έχει να κάνει με τις αξίες της ζωής, την αξιοπρέπεια, την αγάπη και δραματίζεται μεταξύ Κύπρου και Ελλάδας, μέσα από τον από άνθρωπο. Ξεκινά το 1821 και φτάνει στο 1959. Θα κυκλοφορήσει τον Οκτώβριο και ο τίτλος του «Το δακτυλίδι».

περισσότερα βιβλία και να καθιερώνεται.

- Γιατί το όνομα Διόπτρα; Όσο σπούδαζα στο Πανεπιστήμιο νομική ασχολούμουν με πωλήσεις βιβλίων από πόρτα σε πόρτα. Πολύ σύντομα είχα αρχίσει να κάνω τη δική μου δουλειά, πριν λειτουργούσα με ποσοστά, μέσα στα πλαίσια της επέκτασης αυτής της ιδέας σκέφτηκα να κάνω πωλήσεις με ταχυδρομείο και προσπαθούσα να βρω ένα όνομα, έτσι βγήκε η Διόπτρα, που είναι ουσιαστικά μονάδα μέτρησης της όρασης και για μένα σήμαινε ότι βλέπω μακριά.

- Βιβλία με θέα τη ζωή; Όπως διαμορφώθηκε αργότερα το ολόκληρο μας.

- Πώς γεννήθηκε η ιδέα για βιβλία με θέα τη ζωή; Είχα έλθει σε επαφή στον Καναδά με τις νέες ιδέες περί υγιεινής διατροφής, ενλλακτικής ιατρικής, προωσπικής ανάπτυξης, πνευματικής

αναζήτησης και αποφάσισα να ασχοληθώ με αυτά διότι δεν υπήρχαν τότε στην Ελλάδα. Έτσι ξεκίνησε η θεματολογία των εκδόσεων. Οι πρώτες εκδόσεις ήταν φυσική θεραπευτική, «τέλεια όραση χωρίς γυαλιά» που πούλησε 45 χιλιάδες αντίτυπα, ήταν απίστευτη επιτυχία. Ο κόσμος διψούσε για τέτοια βιβλία. Μετά μπήκαμε στην εκλαϊκευμένη ψυχολογία και μετά στην πνευματική αναζήτηση. Όταν ξεκίνησα ήταν επικείρηση του ενός ανθρώπου. Τότε υπήρχαν οι αντιπρόσωποι των εκδοτικών οίκων, δημιουργούσα επαφές και απ' ευθείας με εκδοτικούς οίκους.

- Ήταν εύκολο να σας δώσουν τα δικαιώματα για να τα μεταφράσετε και να τα εκδώσετε στα ελληνικά τα δεκαετία του '80; Ήταν δύσκολο διότι τότε πάρα πολλοί ελληνικοί εκδοτικοί οίκοι έβγαζαν βιβλία χωρίς να επικοννηθούν με τους

εκδότες για να πάρουν τα δικαιώματα, είτε έκαναν συμβόλαιο, πλήρωναν την προκαταβολή ή καθόλου και μετά εξαφανίζονταν.

- Την επιλογή των βιβλίων την κάνατε εσείς; Την επιλογή την έκανα εγώ μέχρι το '85, μετά έδινα και σε κάποιους ειδικούς να μου πουν την άποψή τους, αλλά η τελική απόφαση ήταν δική μου, μέχρι που ανέλαβε ο γιος μου και από τότε μπήκαμε και στη λογοτεχνία.

- Ποιο είναι το καλό βιβλίο; Ο Γάλλος φιλόσοφος Μονρώ είπε ότι ένα βιβλίο είναι καλό αν όταν το τελειώσεις νιώθεις ότι κάτι άλλαξε μέσα σου. Ένα καλό βιβλίο για μένα είναι χρήσιμο, προσφέρει, μπορεί να κάνει τον αναγνώστη να δει κάποια πράγματα και από μια διαφορετική όψη, όχι μόνο τη δική του.

- Τις μέρες μας γράφονται καλά βιβλία; Τις μέρες μας γράφονται πάρα πολύ καλά βιβλία, πολλά από αυτά μας δίνουν αλήθειες που ο πολύς κόσμος δεν θέλει να τις παραδεχτεί, γι' αυτό πολλά δεν έχουν την τύχη που θα έπρεπε. Δεν γίνονται όλα τα καλά βιβλία best sellers.

- Ο Κύπριος και ο Έλληνας αγοράζει σήμερα βιβλία; Ναι, πολύ περισσότερο από πριν.

- Πότε η Διόπτρα μπήκε στην έκδοση Ελλήνων και Κυπρίων συγγραφέων; Αυτό δεν έχει

Ο πόνος ένας πολύ μεγάλος δάσκαλος

- Η πνευματική αναζήτηση που ξεκινήσατε μέσα από τις εκδόσεις Διόπτρα σας έχει αλλάξει ως άνθρωπο; Βέβαια. Ήταν μια σπίθα που με έκανε να δω ότι υπάρχουν και άλλες απόψεις που μπορεί να είναι πιο σωστές και ότι τα πράγματα μπορεί να μην είναι όπως τα καταλαβαίνω εγώ. Στη σχολή των ηλεκτρονικών που δίδαχα στον Καναδά, πήγα μια μέρα στην τάξη ενός συναδέλφου που δίδαχε φωτογραφία. Κάποια στιγμή μάρωτησε τη χρώμα ήταν το κόκκινο μπλουζάκι που φορούσε μια μαθήτριά. Όλοι είπαμε κόκκινο. Άρχισε να ανάβει διαφορετικά φώτα στο δωμάτιο και το μπλουζάκι άλλαζε χρώμα. Αυτό για μένα ήταν η αφορμή να αντιληφθώ ότι τα πράγματα μπορεί να μην είναι όπως τα ξέρουμε, είναι ανάλογα με τις συνθήκες, με το τι εμπειρίες έχει ο καθένας στη ζωή του.

«Είναι και άνθρωποι που αυτοπαγιδεύονται, δεν μπορούν να ξεφύγουν, παραιτούνται και η παραιτίση φέρνει την αυτοκτονία»

- Ο κόσμος διψά για πνευματική αναζήτηση; Ο κόσμος θα έλεγα ότι την τελευταία δεκαετία και και νιώθω πολύ όμορφα όταν συναντώ ανθρώπους και μου λένε πόσο τους έχω βοηθήσει σε θέματα υγείας και πνευματικής αναζήτησης. Το βιβλίο «Η Ουράνια προφτεία» βοήθησε πάρα πολύ κόσμο, ακόμα και σήμερα πολλά πράγματα τα μεταφράζουμε ως συμπτώσεις, ενώ δεν είναι.

- Για να πάρεις κάποια μηνύματα πρέπει να έχεις ανοικτές κεραιές; Για να προχωρήσεις ένα βήμα πιο κάτω πρέπει να έχεις ωριμάσει στο προηγούμενο βήμα, επομένως όταν είσαι ώριμος τα μηνύματα έρχονται, αν έχεις ανοικτές κεραιές τα πάνεις, αν δεν είσαι ώριμος εκατόν φορές να σου πουν το ίδιο πράγμα δεν θα το καταλάβεις.

- Μέσα από τον πόνο ωριμάζει ο άνθρωπος; Ο πόνος είναι ένας πολύ μεγάλος δάσκαλος. Αν σας ρωτήσω πόσα ευχάριστα πράγματα θυμάστε στη ζωή σας, νομίζω ότι δεν θα είναι πολλά, αν σας ρωτήσω ποια από τα ευχάριστα πράγματα στη ζωή σας έκαναν να αλλάξετε, αν σας ρωτήσω να μου πείτε 5-10 πράγματα στη ζωή που σας δυσκόλεψαν αλλά τα ξεπεράσατε και από αυτά προχωρήσατε ένα βήμα πιο κάτω, θα βρείτε αρκετά.

- Όλοι οι άνθρωποι τα ξεπερνούν; Όχι, είναι και άνθρωποι που αυτοπαγιδεύονται, δεν μπορούν να ξεφύγουν, παραιτούνται και η παραιτίση φέρνει την αυτοκτονία.

- Στη λαβωμένη Ελλάδα σήμερα τι θέση έχουν αυτά τα βιβλία; Πιστεύω πολύ υψηλή, διότι πουλούμε πολλά.

πολλά χρόνια. Είχα κάνει κάποιες προσπάθειες στην αρχή, αλλά δυστυχώς οι Έλληνες συγγραφείς με απογοήτευσαν. Έγραψαν ένα βιβλίο και νόμιζαν ότι πρέπει να γίνει όχι μόνο ελληνικό best seller αλλά και παγκόσμιο. Επειδή δεν γίνοντουσαν θεωρούσαν ότι δεν έγινε η κατάλληλη προώθηση.

- Ένα βιβλίο για να πουλήσει χρειάζεται προώθηση; Ασφαλώς χρειάζεται προώθηση, αλλά δεν μπορεί να προωθήσει ένα βιβλίο αν τελικά αποδειχθεί ότι δεν έχει τύχη. Ένας εκδότης είναι ευτυχής αν στα δέκα βιβλία που βγάζει, το ένα είναι επιτυχία.

- Η οικονομική κρίση σας έχει αγγίξει; Βεβαίωτα, το μεγάλο πρόβλημα δεν είναι τόσο το να πουλήσεις βιβλία όσο το να εισπράξεις την αξία των βιβλίων που πούλησες. Υπάρχει έλλειψη ρευστότητας.

- Οι νέοι διαβάζουν βιβλία; Πολύ περισσότερο από παλιά. Το διαδικτυακό είναι ένας χώρος όπου μπορείς να βρεις κάθε πληροφορία που υπάρχει, προσφέρει πολλά φτάνει να είναι προσεκτικός.

- Το διαδικτυακό επηρέασε το βιβλίο στην έντυπη του μορφή; Ναι, αλλά δεν είναι κακό να αγοράζει κανείς βιβλία από το διαδικτυακό, αρκεί να διαβάζει. Το επόμενο βήμα των εκδοτών και στην Ελλάδα, να μπουν πιο βαθιά σε αυτόν τον τομέα.

Τεράστιες επιτυχίες και σε περιόδους κρίσεων

- Πώς αντιμετωπίζεται η απόγνωση της σημερινής κρίσης; Δεν βρίσκεται όλος ο κόσμος σε απόγνωση. Για μένα σε απόγνωση είναι αυτοί που έχουν συνθίσει σε έναν τρόπο ζωής και σκέψης σύμφωνα με τον οποίο για όλα φταίει κάποιος άλλος και όχι οι ίδιοι. Αφού για όλα φταίει κάποιος άλλος, οι ίδιοι δεν μπορούν να κάνουν τίποτε και αυτό είναι ένας έμμεσος τρόπος παραιτίσης. Έχετε ακούσει ότι σε κρίσεις πάρα πολλοί άνθρωποι παρουσιάζουν τεράστιες επιτυχίες, διακρίθηκαν; Αυτοί είναι οι άνθρωποι που αναλύουν. Εμένα αν μου συμβεί κάτι που δεν είναι καλό, το αποδέχομαι και προσπαθώ να δω ποια ήταν η δική μου συμβολή σε αυτό. Το δεύτερο και το πιο σπουδαίο βρισκό το τι έχω να μάθω εγώ από αυτό. Διότι αν δεν μάθω από αυτό που μου συνέβη με τον τρόπο που αποδέχτηκα τα γεγονότα, θα μου ξανασυμβεί και κάθε φορά θα είναι χειρότερες οι συνέπειες, μέχρι να μάθω. Έχετε ακούσει την ιστορία με το μισογεμάτο ποτήρι ή το μισοδόδειο. Εγώ δεν συμφωνώ με κανένα από τα δυο. Το ποτήρι είναι πάντα γεμάτο διότι πάνω από το υγρό που περιέχει υπάρχει αέρας, έτσι το ποτήρι δεν είναι ποτέ κενό. Είναι ο τρόπος που βλέπεις τα πράγματα, αν είσαι αισιόδοξος ή απαισιόδοξος ή ματαιόδοξος. Πολλά δενά έχουν έλθει στον κόσμο από ματαιοδοξία.

- Η σημερινή κρίση από πού προήλθε; Είδαμε κατ' αρχή τι έκανε ο καθένας από μας για να φτάσουμε εδώ; Όταν κτιζαμε επαύλεις σαν να υπολογίζαμε ότι θα ζήσουμε 500 χρόνια και φτιάχναμε δωμάτια στα οποία δεν μπήκαμε ποτέ και μάλιστα τα είχαμε κλειδωμένα για να μη σκονίζονται, και δανειζόμασταν

λεφτά, δεν ξέραμε ότι κάποτε θα τα πληρώσουμε; Όταν ανοίγαμε το πορτοφόλι μας και είχαμε πέντε πιστωτικές κάρτες, δεν ξέραμε ότι αυτά κάποτε θα πληρωθούν; Όταν αγοράζουμε έστω και μια βελόνα και δεν παίρνουμε απόδειξη, δεν ξέρουμε ότι το κράτος δεν παίρνει λεφτά; Τώρα θα μου πείτε ότι φταίει εκείνοι που τα έφαγαν. Αυτά είναι δικαιολογίες. Πόσο από μας πήγαμε σε βουλευτές ή υπουργούς και ζητήσαμε να διορίσουν τον γιο μας που μπορεί να μην αξίζει;

- Η εσωτερική αρύπνιση του καθενός θα φέρει την αλλαγή στον κόσμο; Πιστεύω πως ναι.

- Τι μάθημα πρέπει να πάρουμε από τη σημερινή κρίση; Για μένα το πρώτο μάθημα είναι ότι οι κρίσεις έρχονται ως δοκιμασία και πρέπει να την ξεπεράσουμε. Σκεφτήκαμε αν χρειαζόμαστε τόσο πολλά πράγματα στη ζωή μας; Δουλεύουμε 1-2 δουλειές για να κτιζουμε σπίτια για να λείει ο άλλος ή έπαυλη κάναμε. Έχουμε πράγματα ανάγκη από όλα αυτά; Φανταστείτε να υπήρχε ένας κόσμος που θα ενδιαφερόταν να έχει τα απαραίτητα για τη ζωή, να ζει όμορφα και το όμορφο δεν είναι να κυκλοφορούμε με ελικόπτερα, αλλά να δουλεύω 3-4 μέρες τη βδομάδα και να έχω όλες τις υπολοιπες μέρες για να απολαμβάνω τη ζωή.

- Μπορεί ο σημερινός άνθρωπος να απολαύσει τη ζωή ή είναι εξαρτώμενος από την κατανάλωση και κάνει την ουσία; Δικό του δεν είναι το θέμα της υπερκατανάλωσης; Δεν συνθίζω να φέρω τον εαυτό μου ως

παράδειγμα αλλά από τότε που έγινε το μετρό στην Αθήνα, πούλησα το αυτοκίνητό μου. Υπάρχει η κακή ζήλια στον σημερινό άνθρωπο, όχι το αφού το έχει εκείνος πρέπει να το έχω κι εγώ, αλλά η ζήλια του αφού δεν το έχω εγώ να μην το έχει κι εκείνος. Για μένα αυτό είναι καταστροφικό. Ξέρω πολλούς που δεν θέλουν να κάνουν κάτι για να ζουν καλύτερα, αλλά επιβουλεύονται τον άλλο που έχει κάτι παραπάνω.

- Αυτά τα βλέπετε στη σημερινή Κύπρο; Τα βλέπω σε πολύ μεγάλο βαθμό στην Κύπρο και στην Ελλάδα. Αν συνεχίσουμε στο ίδιο μονοπάτι, παρά το γεγονός ότι η Κυβερνητική μηχανή της Κύπρου είναι πολύ καλύτερη από τις Ελλάδας, θα έχει ακόμη περισσότερες δυσκολίες η Κύπρος. Αν ο κόσμος της αντιληφθεί ότι μπορεί να ζήσει και με λιγότερα, άρα να περιορίσει τις ανάγκες του, δεν λέμε να δυστυχίσει, αν αποφασίσουμε να επιλέγουμε τους καλύτερους

που ψηφίζουμε στις εκλογές, αν επιλέγουμε γενικότατα στη ζωή μας το τι είναι το πραγματικά σωστό και καλύτερο για την Κύπρο, τότε νομίζω ότι θα ξεπεράσουμε την κρίση πιο γρήγορα από την Ελλάδα.

- Ο άνθρωπος που περνά σήμερα δυσκολίες, από πού μπορεί να αντλήσει δύναμη; Μπορεί να ψάξει μέσα του, διότι η ψυχή μας τα ξέρει όλα. Να αντιληφθεί ότι έχει τεράστιες δυνατότητες, ότι ακόμα και οι θεραπείες σε μια ασθένεια γίνονται από τις εσωτερικές μας δυνάμεις και όχι από το φάρμακο του γιατρού. Η

ψυχή μας τα ξέρει όλα γιατί είναι κομμάτι του Θεού. Για να βρούμε τις απαντήσεις θα πρέπει να κάνουμε εσωτερική ανάλυση.

- Η μοναξιά είναι ο τόπος που συναντάται ο άνθρωπος με τον Θεό; Θα μπορούσε να είναι, θα μπορούσε όμως να είναι και το αντίστροφο. Αν απομονωθείς από απογοήτευση γιατί δεν θέλω να βλέπω γύρω μου το τι γίνεται και δεν θέλω να ασχοληθώ με το τι θα μπορούσα να κάνω, τότε δεν κάνω τίποτε. Αν όμως απομονώνομαι γιατί θέλω να ξεφύγω έστω και προσωρινά από τα εγκόσμια, από αυτά που απασχολούν το μυαλό, και να ψαχτώ, τότε ναι. Δεν είναι τυχαίο που πολλοί άγιοι ήταν μοναχοί και είχαν απομονωθεί, αλλά δεν σημαίνει ότι πάντα η μοναξιά σε κάνει άγιο.

- Ο μεγαλύτερος μας εχθρός είναι το μυαλό; Το μυαλό μάρω το έδωσε ο Θεός για να μπορούμε αυτά που έχουμε μέσα μας να τα αξιοποιούμε. Εξαρτάται λοιπόν πώς αξιοποιούμε το μυαλό. Με ένα μαχαίρι κόβεις τυρί, με ένα μαχαίρι σκοτώνεις άνθρωπο. Το μαχαίρι είναι κακό; Όχι, είναι ο τρόπος που το χραισιμοποιούμε.

- Τι σας διδάξε αυτό το ταξίδι; Στο γραφείο μου έχω ένα μεγάλο κλαδί κομμένο διανώγιο το οποίο γράφει «εν οίδα ότι ουδέν οίδα» και συνθίζω να λέω μετά από κάθε εκπαιδευτικό πρόγραμμα που ακολουθώ όταν με ρωτούν αν θα γίνω σοφός, πως κάθε φορά που παρακολουθώ κάτι αντιλαμβάνομαι τα πόσα λίγα ξέρω σε σχέση με το υπάρχει έξω.

- Ως ατάκα ζωής τι θα λέγατε; Όταν περπατάς να μην κοιτάς μόνο λίγο μπροστά από τα πόδια σου, αλλά να κοιτάς πιο μακριά.

